

DZIENNIK WILEŃSKI

Adres Redakcji i Administracji: Dominikańska Nr. 4.

Redakcja otwarta od godz. 2—4 po poł.

Administracja otwarta codziennie od g. 10 do 6 wiecz., w niedziele od 1—2.

WARUNKI PRENUMERATY w Redakcji: Rocznie—15 mk. 60 fen., półrocznie—7 mk. 30 fen., kwartalnie—3 mk. 50 fen., miesięcznie—1 mk. 30 fen. Z przesyłką pocztową i odnoszeniem do domu: Rocznie—18 mk., półrocznie—9 mk., kwartalnie—4 mk. 50 fen., miesięcznie—1 mk. 50 fen. Zmiana adresu—20 fen.

CENY OGŁOSZEŃ: Na 4-ej str. za wiersz drobnego druku—25 fen., nekrologi—60 fen. Ogłoszenia przyjmuje Administracja „Dziennika Wileńskiego” do godz. 4 po poł. Po godz. 4-ej nekrologi i inne niecierpiące zwłoki zawiadomienia przyjmuje drukarnia ks. A. Rutkowskiego, Królewska (Botaniczna) № 7.

Numer pojedynczy 5 kop. = 10 fen.

Gazeta wychodzi codziennie—z wyjątkiem dni poświęconych.

S. P.

JAN-TOMASZ SIENKIEWICZ,

b. geometra miasta Wilna,

po krótkiej lecz ciężkiej chorobie, opatrzony Sw. Sakramentami, zasnął w Bogu dnia 14 lutego 1918 r., w wieku lat 84.

Wyprowadzenie zwłok (Antokolska № 12 m. 3) i pogrzeb na cmentarzu Antokolskim odbędzie się dziś, w piątek, 15 lutego, o g. 4 po poł.

O czym zawiadamiają krewnych i znajomych pogrążeni w głębokim smutku
Córki i Wnuczki.

614

TELEGRAMY.

WYBUCH BRZEŃSKI

Kwatera główna 14 lutego.

FRONT ZACHODNI.

Anglicy i Francuzi kontynuowali w wielu miejscach swe wywiady.

Na północ od Lens oraz w Szambanii doszło przytem do gwałtownych walk.

W pewnej wysuniętej części naszej pozycji, na południe od Tahure, u-mocnili się Francuzi.

Nasza piechota pochwyciła jeńców we Flandrii oraz na wyniosłościach nad Mozą.

Z innych widowni walki niema nic nowego.

Pierwszy generał-kwatermistrz
Luden dorff.

BERLIN (13 b. m. W. T. B.)—«Norddeutsche Allgem. Ztg.» pisze, iż bułgarski prezes ministrów, **Radosławow**, dzisiaj w południe przybył do Berlina, aby po zakończeniu narad w Brześciu-Litewskim omówić z kanclerzem Rzeszy oraz innemi kierownikami osobistościami kwestje polityczne.

Według «Norddeutsche Allgem. Ztg.», zastępca kanclerza Rzeszy, **Payer**, udał się wspólnie z kanclerzem Rzeszy do wielkiej kwatery głównej, aby przedstawić się cesarzowi i przyjąć udział w naradach.

BERLIN (14 b. m. Tel. pryw.)—Jak mówią **narady w wielkiej kwaterze głównej doprowadziły do osłabienia jednomyślności** poglądów kierownictwa wojskowego i politycznego.

BERLIN (14 b. m. W. T. B.)—We środę odbyła się znowu **narada międzyfrakcyjna partji większości Reichstagu**. Również tym razem frakcja narodowo-liberalna nie była reprezentowana, jednak «Voss. Ztg.» sądzi, iż, niezależnie od tego, jakie stanowisko zajmie frakcja narodowo liberalna w stosunku do wię-

kości Reichstagu, ta ostatnie, to jest centrum, socjal-demokraci i postępową partja ludowa, zamierza wytrwać przy swej dotychczasowej taktyce parlamentarnej.

BERLIN (14 b. m. Tel. pryw.)—«B. z. am Mittag» pisze, że Reichstag wznowi swe prace w przyszły wtorek, ale już w sobotę mają się wznowić **narady pomiędzy rządami a przywódcami Irakcji**, przy pomocy których, jak zwykle, rozpoczynają się prace parlamentarne. Zastępca kanclerza Rzeszy, v. Payer, będzie kierował temi naradami.

BERLIN (13 b. m. Tel. pryw.)—«Berl. Tag.» pisze, że co do stosunku względem pokoju z Ukrainą z Reichstagu komunikują: Oczywiście apro-bata zostanie udzielona przez wszystkie wielkie partje. Natomiast nie jest rzeczą wykluczoną powstrzymanie się od głosu Polaków i niezależnych socjal-demokratów.

Niezależni uważają nawet ten pokój bez aneksji i kontrybucji jeszcze jako imperjalistyczny i mianowicie z powodu wzmiankowanego w traktacie pokojowym planu środkowo-europejskiego, a nawet może wszechrosyjskiego związku celnego.

BERLIN (14 b. m. Tel. pryw.)—«Voss. Ztg.» pisze z Wiednia: W końcu urzędowego komentarza, udzielonego przedstawicielom tutejszej prasy co do sytuacji na Wschodzie, zaznaczono, że **o ile Trocki zamierza wystąpić ze swą ozerwoną gwardją przeciwko Ukrainom**, winien on sobie u-przytomnić, że państwa centralne wyoiągną odpowiednie konsekwencje z tego faktu, iż nie ogłosiły jeszcze za zakońzoną wojnę z Rosją.

Państwa centralne nie mogą pozwolić, aby przeszkodzono w rozwoju temu, odtąd zaprzyjaźnionemu z niemi wolnemu państwu.

BERLIN (14 b. m. Tel. pryw.)—«Voss. Ztg.» komunikuje pod datą 13 b. m. ze Lwowa, że komunikują tam z Warszawy: **Nastroj w polskich sferach rządowych był już bliski kryzysu**, gdy nadeszła wiadomość o samem zawarciu pokoju z Ukrainą.

Gdy następnie stały się wiadome i szczegóły również, austriacki wojskowy gubernator w Lublinie, hr. **Szapytki**, natychmiast **podał się do dymisji**, jak również szef cywilny **Madejski** prosił o odwołanie go z tego stanowiska.

Ustąpił również radca dworu, dr. **Rosner**, który był czynny w Warszawie, jako przedstawiciel c. k. ministerjum spraw zagranicznych.

Rząd polski także podał się do dymisji i również członkowie Rady Regencyjnej mają zamiar złożenia swych godności.

W kierowniczych sferach polskich istnieje jednak zamiar przeszkodzić wykonaniu tego planu, gdyż w takim razie mogłyby zniknąć ponownie wszystkie utworzone dotąd instytucje, i pozyskałyby górę ultra-radykalne elementy, dążące do związku z Rosją w formie republikańskiej. Elementy te mogłyby utworzyć tajny rząd.

Miejsce gabinetu Kucharszewskiego zajmie prawdopodobnie gabinet Steckiego.

Stecki należał przed swem wejściem w skład rządu do rusofilskiej partji demokratyczno narodowej.

Wyznaczone na 27 lutego wybory do Rady stanu nie mogą się teraz odbyć, ponieważ wybory były wyznaczone i w tych okęgach, która mają dostać się Ukrainie.

BERLIN (d. 12 b. m. W. T. B.)—Jak dowiadujemy się, wiadomość, rozpowszechniona przez ag. Havasa, co do ultimatum rządu niemieckiego do rządu rumuńskiego nie odpowiada rzeczywistości.

Prawdą jest, że generał-feldmarszałek v. **Maekensen nawiązał rokowania z rumuńskim dowództwem wojskowym**, aby osiągnąć decyzję co do dalszego trwania zawartego w swoim czasie z generałem Szerbacowem, wspólnego dla Rosjan i Rumunów **zawieszenia broni**, wobec tego, że wyjaśnienie tej kwestji stało się konieczne wskutek obecnego stosunku pomiędzy Ukrainą a Rumunją.

BERLIN (14 b. m. Tel. pryw.)—«Berlin. Lokalanz.» pisze, że, jak donosi «Matin», **posłowie koalicyjni w Jassach wskazali rządowi rumuńskiemu w poniedziałek na daleko idące skutki odchylenia się od wspólnej polityki.**

Nowy rząd rumuński przyjął do wiadomości oświadczenie posłów, ale odpowiedź na te oświadczenie nie została udzielona.

«Morningpost» pisze, iż prywatna komunikacja telegraficzna pomiędzy Anglią a Rumunją jest zawieszona od poniedziałku.

BERLIN (13 b. m. Tel. pryw.)—«Voss. Ztg.» komunikuje z Genewy, iż «Echo de Paris» donosi: Na pa-

ryskiej konferencji koalicyjnej został również inaczej zredagowany traktat londyński z roku 1914, nakładający na sprzymierzeńców obowiązek nie zawierania bez zgody ze strony innych żadnego pokoju separatystycznego.

BERLIN (14 b. m. Tel. prywatny) «Berlin. Lokalanz.» pisze z nad granicy szwajcarskiej, że, jak komunikuje «Matin», nastąpiło zaproszenie aliantów przez Wilsona na wspólną konferencję co do ustalenia warunków pokojowych.

BERLIN (13 b. m. Tel. pryw.)—«Deutsche Ztg.» donosi z Bernu, że, jak komunikuje «Matin», centralna **Rada ukraińska**, która wciąż jeszcze obraduje w Kijowie, **ogłosiła przy pomocy odezwy wojnę świętą przeciwko bolszewikom**. Według tego samego źródła ma wkrótce nastąpić proklamowanie oddzielenia Ukrainy od Wielkiej Rosji.

BERLIN (13 b. m. Tel. pryw.)—«Berlin. Tagebl.» donosi z nad granicy szwajcarskiej, iż «Daily Mail» komunikuje z Petersburga, że kongres rosyjskich rad robotn. i żołn. odrzucił żądane stanowisko przeciwko niepodległości Ukrainy.

«Daily Mail» donosi z Petersburga, że Rada komisarzy ludowych wszczęła **nowe układy z Finlandczykami i Ukraincami**, ponieważ rady robotn. i żołn. nie chcą dalej współdziałać polityce uzależnienia przemocy rosyjskich szcze-pów ludowych.

Narada sowietów w kwestji pokoju była tajna.

BERLIN (14 b. m. Tel. Pryw.)—«Voss. Ztg.» ze Sztokholmu, że, jak donosi z Petersburga «Utro Rossii», komisarze **Krasikow i Kozłowski** (ten ostatni był przyjacielem Lenina) zostali **aresztowani** po dokonanej u nich rewizji i umieszczeni w fortecy Pietro-pawłowskiej.

Obydwoim komisarzom **zarzucają przyjmowanie ogromnych sum** od spekulantów i wrogów rewolucji, za cofanie wytoczonego przeciw nim postępowania. Nawet procesy, które były już wyznaczone, zostawały kasowane przez komisarzy.

SZTOKHOLM (13 b. m. Szwedzkie biuro teleg.). Wskutek wiadomości o rozruchach na wyspach Aalandzkich i przejeździe poddanych szwedzkich do Singuldsskär przygotowuje się ekspedycja. Duży łamacz lodów odchodzi dzisiaj.

BERLIN (13 b. m. Tel. pryw.)—«Berlin. Lokalanz.» donosi z nad szwajcarskiej granicy, że, jak komunikuje z Aten «Avanti», grecka Rada ministrów postanowiła zarządzić nowe wybory do Izby posłów.

Porządek dnia: 1. Sprawozdanie roczne Zarządu za rok ubiegły. 2. Sprawozdanie Rady Nadzorczej. 3. Wybór nowych członków Zarządu na miejsce ustępujących. 4. Wolne wnioski.

— Z „Lutni“.

Pomiędzy utworami, przeznaczonymi do wykonania na koncercie niedzielnym, znajduje się symfonia czeskiego kompozytora Dworzaka, p. t. «Z Nowego Świata». Symfonia ta jest osnuta na tle motywów różnorodnych narodowości, zamieszkujących Amerykę, i należy do bardziej znanych dzieł literatury orkiestrowej. Odznacza się ona dużą melodyjnością i barwną harmonizacją. W drugiej części usłyszymy dawno niewykonywaną arję z op. «Aida» Verdiego oraz nigdy nie śpiewaną pieśń Hildacha z tow. orkiestry. Odśpiewa je p. Z. Bortkiewiczówna. Kasa czynna jest w kancelarii «Lutni» od g. 5—8 w.

Z pólek księgarskich.

Nowa książka o Polsce — w języku niemieckim.

Pracowity i płodny autor dzieł, zbierających w podręczne całości rozproszone na przestrzeni nowoczesnego

życia polskiego fakty i idee, Wilhelm Feldman, napisał nową książkę.

Tym razem po niemiecku. Jest to «Geschichte der politischen Ideen in Polen seit dessen Teilung».

Rzecz doprowadzoną została do 1914 r.

Nie jest ona bynajmniej tłumaczeniem, ani powtórzeniem polskich prac autora. Feldman opracował rzecz na nowo. Pokrewna książka polska doprowadzona została do 1863 roku. Wyszła ona, jako tom pierwszy. Drugi tom, jest już gotów, ale jeszcze do sprzedaży księgarskiej nie wstąpił.

Tom trzeci jest w planie dopiero. Praca niemiecka nie mogła być dlatego choćby prostym powtórzeniem polskiej, że do innego koła czytelników się zwracała. To koło przynosiło inne zainteresowania, którym należało odpowiedzieć. Pewne idee, które polskiemu czytelnikowi wydawać się muszą tak proste i naturalne, w dziele niemieckim należało bardzo starannie właśnie wyliczyć i objaśnić. Inne natomiast, które szczególnie polskiego czytelnika interesują, czy-

telnikowi obcemu wystarczyć może wyłożyć w rysach głównych, bez wnikania w szczegóły.

Odpowiednio do tych warunków, jakie Feldmanowi narzucało zainteresowanie tej publiczności, dla której dzieło swoje przeznaczył, polityczne idee polskie, tu przedstawione, dotychczas można nazwać «polityką zagraniczną» polskiej myśli politycznej.

A więc, po rozdziale wstępnym, który daje niemieckiemu czytelnikowi zasób wiadomości przygotowawczych, między nimi zaś o sporze pomiędzy pesymistyczną szkołą krakowską, przez Kalinkę stworzoną, a nowszymi historykami o przyczynę upadku Polski, poświęca Feldman jeden po drugim rozdziały, przedstawiające różne polskie orientacje.

Naprzód przeto francuską orientację do roku 1813, potem rosyjską do 1830 r.; dalej idzie główny prąd najszerzej myśli emigracyjnej: «wiara w lud», zakończona tyle smutnym fiaskiem w rewolucję 1848. roku, a za nią o wiele już słabsza, ale jeszcze w pewnych kołach emigracji żywotna

«wiara w mocarstwa», zakończona jeszcze smutniejszym fiaskiem na kongresie paryskim 1856 roku.

Następuje bohaterski okres 1857—1863 r., któremu Feldman daje do-bry, bo zrozumiały dla obcego czytelnika tytuł: «Polonia fara da sen».

Przychodzi po nim okres nowy, do dnia dzisiejszego, żywotniejszy od wielu innych, «polsko-austriackiej orientacji», który Feldman urywa ręką 1879, aby dać miejsce opisowi «polityki Trójlojalizmu».

Nowy rozdział nosi znamienity i analityczny tytuł: «Odrodzenie dążeń niepodległościowych w związku z nowoczesnymi ideami socjalnymi».

Ostatni rozdział wreszcie opiewa «Oparcie się o Rosję i Polonja Irredenta».

Układ, jaki autor wziął za plan swego dzieła, jest jak widzimy, chronologiczny.

To też układ ten daje najjaśniejszą metodę do zorientowania się w dziejach polskich od rozbiorów, aż do wybuchu wojny i najlepiej odpowiada zadaniom, jakie sobie autor postawił.

Burschenschaft
Landesflagge
Liebesmahl.

GARBATY
CIGARETTEN
Für Qualitätsraucher

Flaggengala
Graf Yorek
Meine Passion.

KINEMATOGRAF

„Helios“ w **weselny wieczór** | **Jak powstaje film**
dramat detektywny w 4-eh aktach. | zajmująca nowość w 2-eh aktach.
Początek o godz. 3-iej. | Koniec o godz. 11 wieczór.

KINEMATOGRAF

„R. Sztremer“
Wielka 74.
Tylko 4 dni: 15, 16, 17 i 18 lutego. | Napisy po polsku. | Wszelchświatowa sensacja! | Nad program!
Rokowania pokojowe w Brześciu Litewskim,
zdjęcia wszystkich delegacji i posiedzeń, dokonane przez niemiecki zarząd filmowy.
Ulubieniec publiczności wileńskiej **Waldemar Harrison** występuje we wstrząsającej tragedji z życia cyrkowego pt.
Tańczący Błazen,
8 wielkich części, 4500 metrów długości. Od chwili wybuchu wojny w Wilnie nie demonstrowano obrazów z Harrisonem, więc publiczność wileńska pośpieszy zapewne ujrzeć znowu swego faworyta.
Początek w piątek o godz. 2 i pół po południu, w pozostałe dni o godz. 12-iej w południe.

KINEMATOGRAF

„MINIATURA“
S-to Jerska 7.
Tylko 4 dni: 15, 16, 17 i 18 lutego. | Obrazy z polskimi napisami.
ŻYWA POSYŁKA,
niezwykle interesujący dramat detektywny w 5-ciu aktach.
NAD PROGRAM:
KRWAWA WALKINA ZACHODZIE | **PRZYGODY MYŚLIWEGO,**
natura. | komedia.

KINEMATOGRAF

„LUX“
S-to Jerska Nr. II.
Tylko 3 dni: 15, 16 i 17 lutego. | Napisy po polsku.
Znakomity utwór francuskiego powieściopisarza **EMILA ZOLI** pod tytułem
TERESA
w 5-ciu wielkich częściach. Główną rolę w tym obrazie gra **Marja Karmi.**
Ponadto obraz z natury i komiczny.

Zarząd Stow. Spożywczego „Jedność“
zawiadania swych członków, iż dn. 17 lutego o g. 3-iej po południu przy ul. Ostrobramskiej № 32 odbędzie się
ogólne doroczne zebranie
członków tegoż Stowarzyszenia.
Porządek dnia:
1) Sprawozdanie z działalności Zarządu od 1 stycznia 1917 r. do 29 stycznia 1918 r.
2) Preliminarz na 1918 r.
3) Wybór nowych członków Zarządu.
4) Wolne wnioski.
615

Księgarnia J. Zapaśnik
ma na składzie i poleca następujące dzieła
ś. p. ks. Jana Kuroczewskiego:
Gospodarz i sługa wobec prawa Bożego, wyd. II . . . M. —,60 f
Ja Matka pięknej miłości. Nabożeństwo Majowe ku pożytku rodzin chrześc., wyd. II . . . M. —,60 f.
Konferencje i nauki rekolekcyjne, cz. II, dla osób świeckich M. 1,60 f.
Opowiadanie o dziejach Chrześcijaństwa na Litwie i Rusi. Cz. I — Od Chrztu Litwy do końca XVI wieku . M. 1,80 f.
Pamiętka uroczystego poświęcenia pomnika i statuy św. Jacka w Wilnie na przedm. Pohulance 1843 roku 22 sierpnia . . . M. —,30 f.
Kościół Zamkowy czyli Katedra Wileńska w jej dziejowym, liturgicznym, architektonicznym i ekonomicznym rozwoju, 2 tomy . . . m. 12,—
Kazania przygodne, cztery tomy . . . m. 11,50

Wyrabia się obecnie obficie **całe ze skóry** i na **skórzanych podszewkach** oraz dzelowania i reparacje wszelkie. Ceny przystępne. Oddział stolarski przyjmuje wszelkie zamówienia w zakresie stolarstwa wchodzące.
WARSZTATY RZEMIEŚLNICZE „DREWNIANA PODESZWA“,
zaul. Dobroczyński. 609

Potrzebny
wykwalifikowany, samodzielny **sklepowy** 607
do większego stowarzyszenia spożywczego na wyjazd. Zgłaszać się między g. 3—5 do p. Szklennika, 2-ga S-to Jakubka 16—5.

Portjery pińszowe, mało używane, z których można zrobić ubrania, lub też mogą służyć na pokrycie mebli, są do sprzedania. S-to Jaska № 27, sklep, Skinder. 617

Francuzka poszukuje posady. Uniwersytecka 4—5, Z. Bikner. 616

Kupuję
brylanty, perły, futrzane rzeczy, dywany, fortepiany, pianina, antyki i kwity lombardowe. Wielka № 47, Szwarc. Płać najwyższe ceny. 612

DRUKARNIA
Ks. A. RUTKOWSKIEGO
WILNO, ul. Botaniczna Nr. 7.
Przyjmuje wszelkie obstarunki w zakresie drukarstwa wchodzące, jako to:
Czasopisma, sprawozdania, broszury, oenki, dzieła, okularze, adresy, etykiety, rachunki, kwit-rjusze, bilety wizytowe, koperty, tabele, blankiety, klepsydry i t. d.
Wykończenie staranne.
Ceny umiarkowane.

Jest do nabycia we wszystkich księgarniach, skład. materj. pism. i kioskach
* PRAKTYCZNY *
* KALENDARZYK *
* INFORMATOR, *
zawierający informacje najniezbędniejsze dla każdego. CENA 25 FEN.